

излѣзе такъвъ, какъвто, одобренъ послѣ напълно и отъ другаря ми, се подаде на великитѣ сили. Тоя мемоаръ се обнародва по-надолу въ тая книжка. Лесно се чете той сега и за лесенъ трудъ се зима сега и отъ самъ мене, но по онова врѣме не тъй лесно се състави той; за да бждемъ съгласни съ даденитѣ ни наставления, всѣка дума трѣбаше да се обсъди, всѣка фраза да се прѣмѣри, всѣко оплакване да се прѣвѣри, всѣко искане да се прѣтегли, защото имавме прѣдъ себе си не само публика, но правителства, които можаха и да съчувствуватъ до нѣйдѣ къмъ единъ злочестъ народъ, какъвто бѣше нашиятъ, на които, обаче, възгледитѣ и интереситѣ не се схождаха, па не се схождатъ и до днесъ още по тъй наречения източенъ въпросъ, съ който е била и е свързана тъй тѣсно сѣдбата и на българския народъ въ неговата цѣлокупность. Както и да е, тозъ мемоаръ, така съставенъ, биде подаденъ послѣ отъ насъ дѣто трѣбаше, подкрѣпенъ и устно и писмено, както ще разкажа за това по-нататѣкъ.

Тази работа бѣше ме отвлѣкла за врѣме отъ грижитѣ, които ме вълнуваха при неизвѣстността, въ която бѣхъ поставенъ, както вече забѣлѣжихъ. Азъ всѣ пишахъ Цанкову въ Виена за новини, но нищо успокоително и отъ тамъ. Най-послѣ на 6/18 септемрия азъ получавамъ отъ него слѣдната телеграма: „Je pars ce soir pour Paris. Nous recevrons vos papiers Paris ou Londres. Dragan“. „Тазъ вечеръ тръгвамъ за Парижъ. Нашиятъ книжа ще получимъ въ Парижъ или Лондонъ. — Драганъ“.

И дѣйствително Цанковъ пристигна въ Парижъ на 8/20 тоя мѣсець рано часа на 6; но, освѣнъ че той не донесе никакви писма, каквито чакахме и за каквито ни се бѣха обѣщали отъ Цариградъ, но и въ Парижъ, както прѣдполагаше въ телеграмата си, нѣмаше за сега